

خویندنی کوردی

قوناغی بنه پرتی پۆلی یه کهم وهرزی دووهم

کوردی (۲۷۲۳)

زاینی (۲۰۲۳)

کۆچی (۱۴۴۴)

چاپی نۆیه م

دانانی

لیژنه‌یه‌ک له وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده و خویندنی بالآ

د. سه‌باح په‌شید قادر	د. ئیبراهیم قادر موحه‌مه‌د	د. موحه‌مه‌د مه‌حوی
ئه‌سکه‌نده‌ر موسته‌فا عه‌بدول‌ره‌حمان	نه‌مام جه‌لال په‌شید	صادق احمد عثمان
تاریق خالید مه‌عروف	ئیسما‌عیل موحه‌مه‌د عه‌بدو‌ل‌لآ	یوسف عوسمان حه‌مه‌د
واحید سووره عه‌بدول	مه‌حمود عه‌بدول‌که‌ریم قادر	سو‌زان به‌کر موحه‌مه‌د
هیدایه‌ت ئه‌حمه‌د که‌ریم	عه‌بدو‌ل‌لآ حه‌سه‌ن قادر	ئاوات ئه‌بو‌به‌کر ئه‌حمه‌د
موحه‌مه‌د وه‌یسی موحه‌مه‌د	حوریه‌ت عه‌زیز قادر	سه‌لیم عه‌لی عومه‌ر
		گه‌لاویش ئه‌حمه‌د زینۆ

پیدا‌چونه‌وه‌ی زانستی دوومه‌م/٢٠٢٣

لیژنه‌یه‌ک له وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده و خویندنی بالآ

سه‌ره‌په‌رشتی زانستی چاپ: **چیمه‌ن کریم حه‌مه‌امین - ناهده رحمان ابراهیم**
سه‌ره‌په‌رشتی هونه‌ریی چاپ: **ئارینی کوردی**
نه‌خشه‌سازی ناوه‌پۆک و شیوه‌پیت: **ئارینی کوردی**
نیگاره‌کان: **ئاریان عه‌بدو‌ل‌خالق سه‌رسام**
گوته‌وه‌ی وانه‌ی ده‌نگی شیوه‌زاری کرمانجی ژوو‌رو و خو‌وو: **خه‌وله امیر عمر - ئاواز پووف فارس - زومه‌یران حکیم عبدالله**
کاری ته‌کنیکی بو‌ وانه ده‌نگیه‌کان:

وشەكان دەخوینمەو، پیتەكان دەنوسمەو، دەنگەكان گۆدەكەم.

بیرخستەو:

دار

ئامەد

كلاو

مۆز

دۆ

مەپ

ئاو

نەى

پوژ

نان

بیرخسته وه:

که باب

دی

به پروو

رئواس

په ت

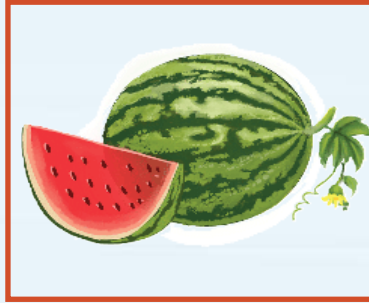
دهم

بوک

ناوی وینهکان ده لیم، دهنوسم.

ببینه و بلّ.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی ده‌نگی اح‌ا/ یان تیدایه‌ی په‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

تیمساح تیمسا ح (ح ح)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (ح ح) ی تیدایه، به چه ماوه یه ک ده ورده دم.

حه لّوا

گه زؤ

ته زییح

حاجی

ده خه مه ناو چه ماوه یه ک.

مزرّاح حه مرین رّیحان گولّ

ده لیم.

ح ح ح ح

بیرخسته وه

د ک ک ر ت ت ز
م م و ح ح

پیتی (ح ح) دهنوسم:

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، دهنوسمه وه.

تیمساح تیمساح تیمساح تیمساح

تیمساح تیمساح تیمساح تیمساح

تیمساح تیمساح تیمساح تیمساح

ح

ح

ح

ح

تیمساح

ناوى ويٜنه كان ده ليم، پيتى (ح ح) ده نوسم، ده خو يٜنمه وه.

ريٜ سان

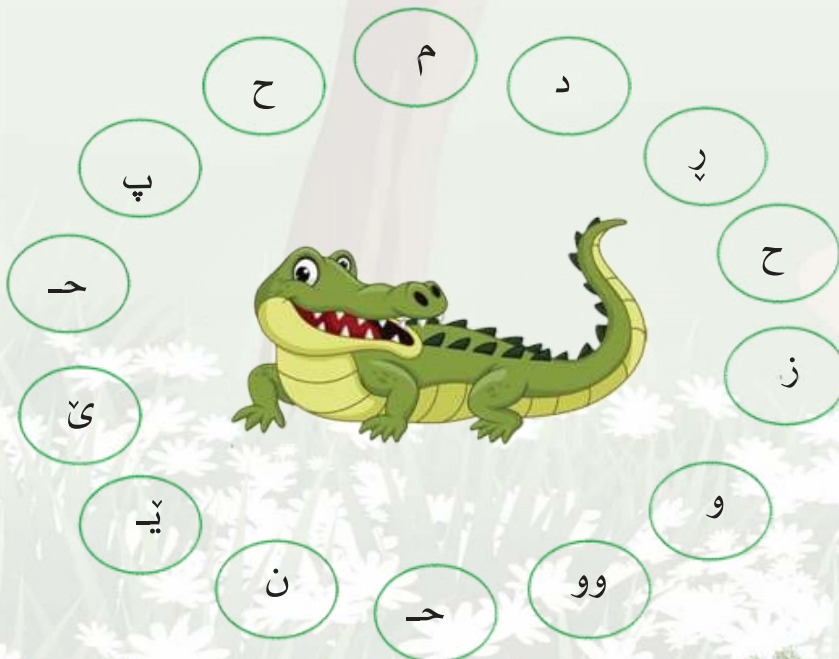
مزرا

سه سير

(ح ح) ده دوزمه وه، ره نگده كه م.

(ده) يان (نا) داده نييم، ده خوينمه وه.

حه ز... كه م

حه ز... كه م

حه ز... كه م

حه ز... كه م

بینه، بلی.

ده خوینمه وه.

حه یران

تهژی: براده ران وهرن، با یاری بکهین.

راز: یاری ده کهین و ستران ده بیژین.

رهوا: دهی حه یران ده بیژم.

دهنوسمه وه.

ئیمه ستران و حه یران ده بیژین.

بینه و بلی.

ناوی وینه کان ده لیم.

بازنه ی ژیر ئەم وینانه ی دهنگی /ششا/ یان تیدایه پهنگده کهم.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

ئاش ئا ش (ش ش)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (ش ش) ی تیډایه، به چه ماوه یه ک ده ورده ده م.

ئاو

دو شاو

شه کر

شیر

(ش ش) ده خمه ناو چه ماوه یه ک.

شه ش

شین

سپی

ره ش

ده لیم.

ش ش

ش ش

بیرخسته وه

ب ب و ن ن ژ ئ ی و ح
ح ش ش

پیتى (ش ش) دهنوسم:

ش ش

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، دهنوسمه وه.

ش ش

ش ش

ش ش

ش ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

ش

شا

شا

شه

ش ش

چالاکى (۲)

ناوى ويىنه كان ده ليم، پيتى (ش ش) ده نوسم، ده خوئمه وه.

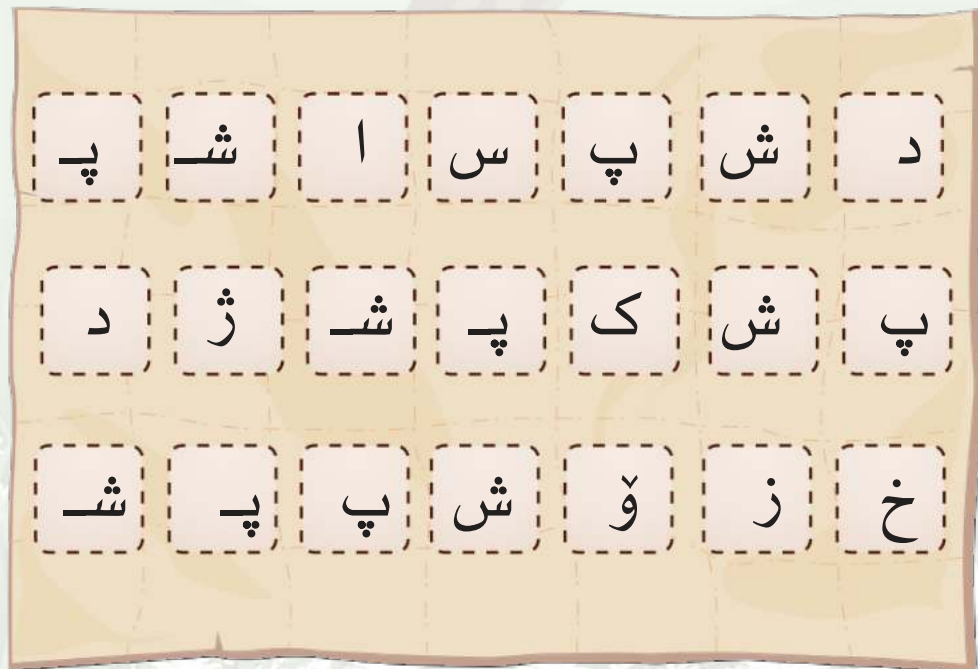
پو...

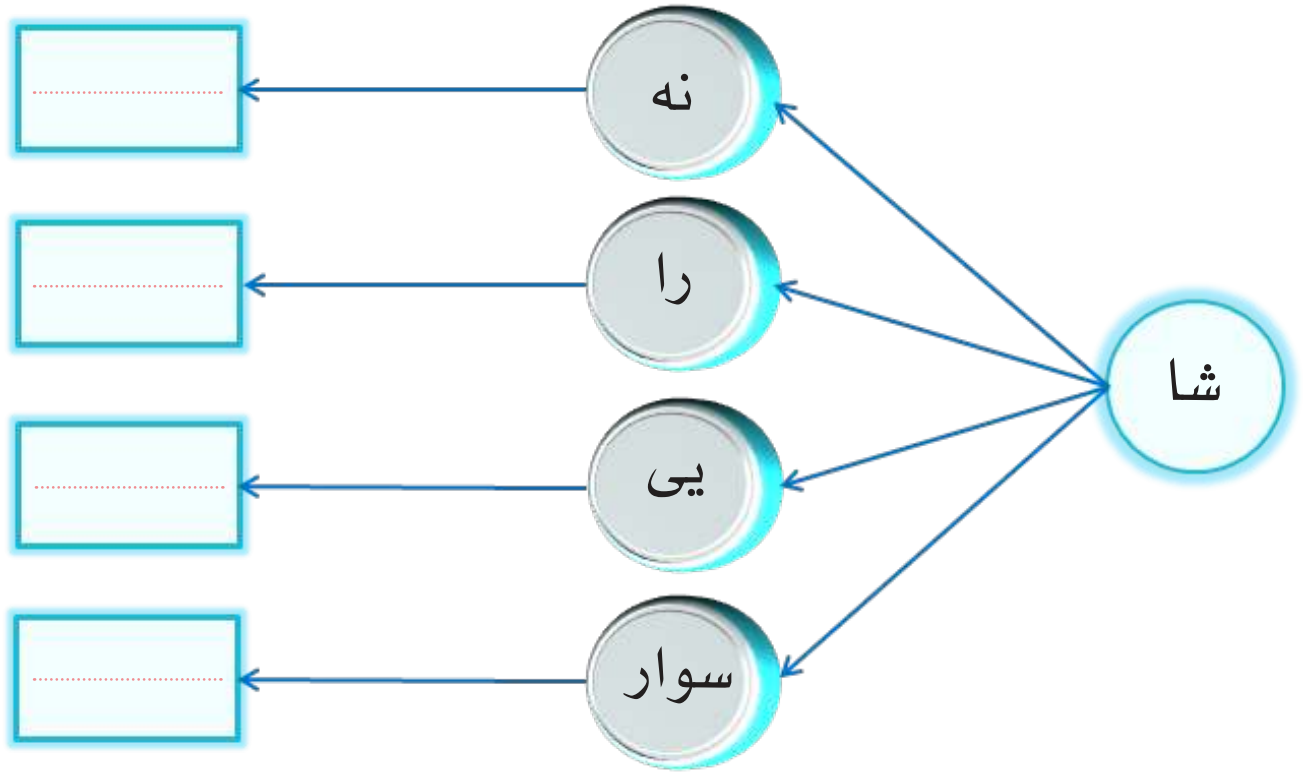
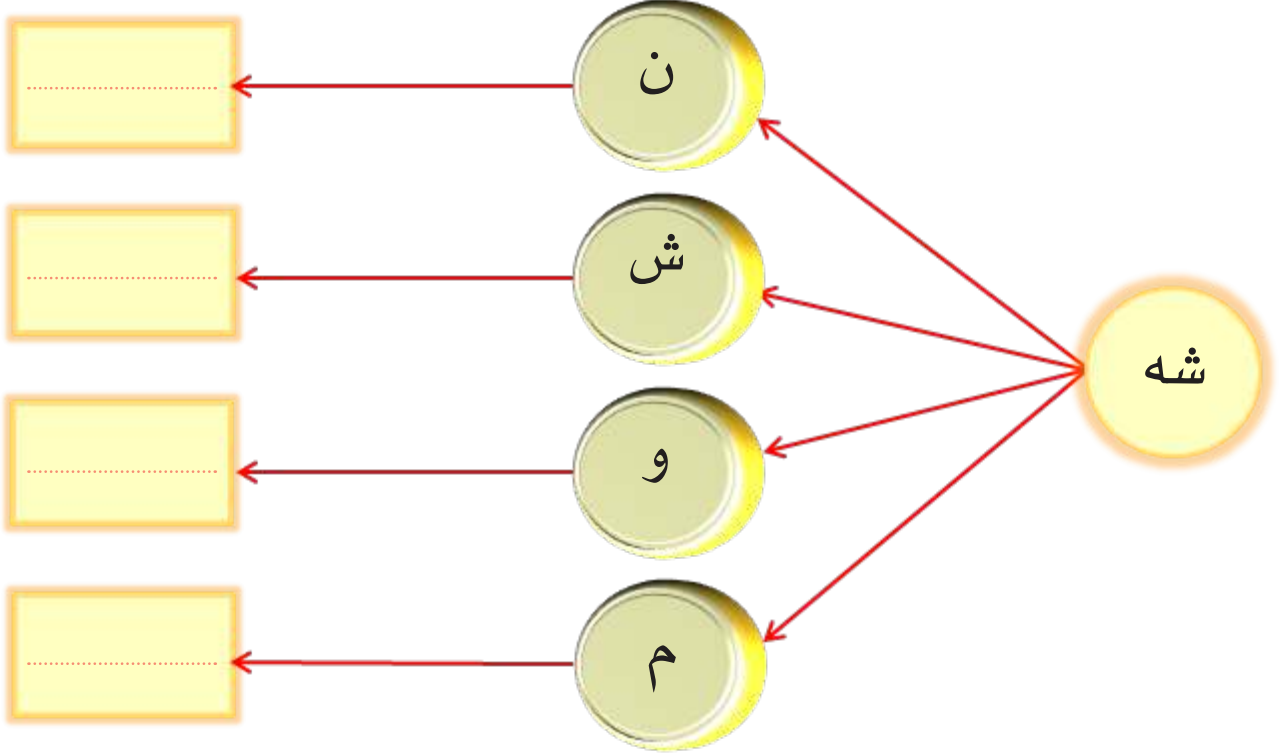
اي...

چالاکى (۳)

(ش ش) ده دؤزمه وه، ره نگده كه م.

ده خوینمه وه.

شانۆ

من و راز و ئارى و ئەژى نمایش ده کهین.
ئیمه شانۆگه ری پیشکه ش ده کهین.

ده نوسمه وه.

پیشکه ش ده کهین

نمایش ده کهین

شانۆ

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی ده‌نگی / پپا / یان تێدایه ره‌نگده‌که‌م.

جياكردنه وه (پوته لكردن)

تۆپ تۆ پ (پ پ)

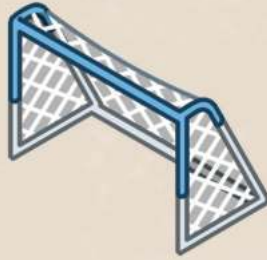
ناوی وینه كان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (پ پ) ی تپدايه، به چه ماوه یه ك ده ورده دم.

په رژین

گۆل

سپی

ئه سپ

(پ پ) ده خمه ناو چه ماوه یه ك.

لاپتۆپ

پۆسته

نامه

پول

ده لیم.

پ پ

پ پ

بیرخسته وه

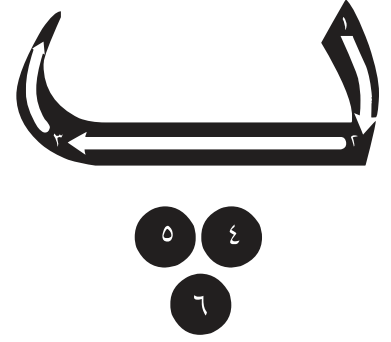
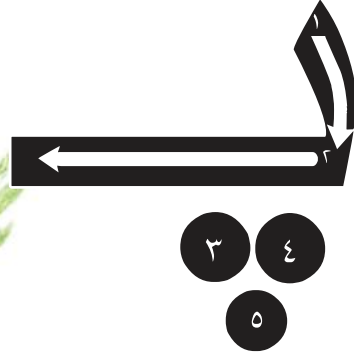
م م ا وو ت ت ژ ح ح
ر ش ش پ پ

ئافه رین

چالاکى (۱)

پىتى (پ پ) دەنوسم:

تۆخدهكه مه وه، ده خوينمه وه، دەنوسمه وه.

تۆنپ تۆنپ تۆنپ تۆنپ

نپ نپ نپ نپ

نپ نپ نپ نپ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

پ پ پ پ

تۆپ

چالاکى (۲)

ناوى وڤنه كان ده ليم، پيتى (پ پ) دنوسم، ده خوڤنمه وه.

ا...ؤر

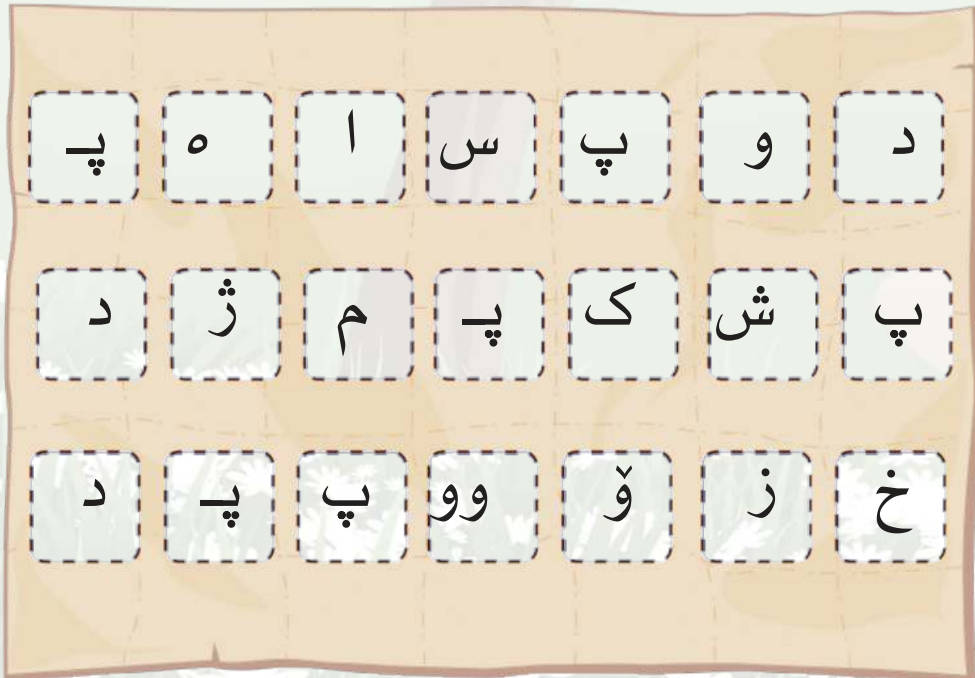
ئه...س

دا...يره

چالاکى (۳)

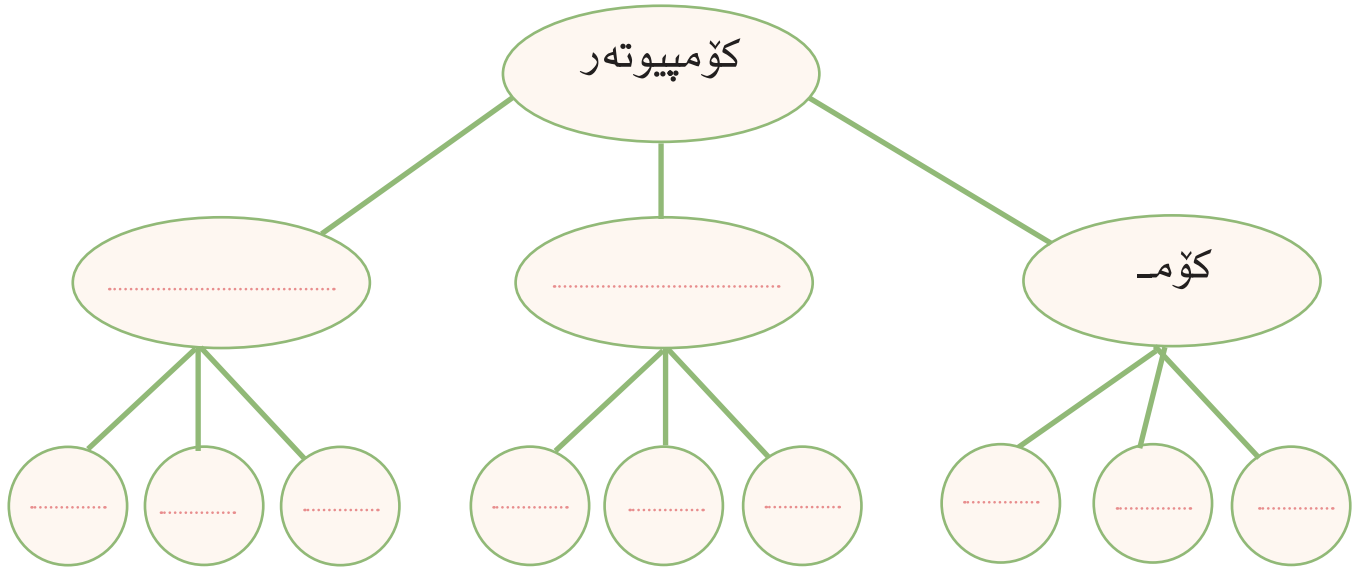

(پ پ) ده دؤزمه وه، ره نگده كه م.

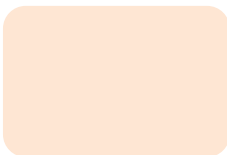
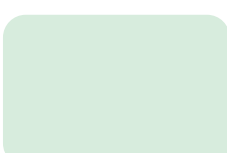
چالاکى (۴)

هەلەدە وشىنمە وە.

چالاکى (۵)

لېكە دەم، وشەكان دەنوسم، دەخوینمە وە.

	←	پا	ف	نا		
	←	پا	سا	م	ئا	
	←	ر	پا	نا	م	پا
	←	م	لا	و	پا	م

(پيش، پشت، سهر، ته نيشت) له شويني راست داده نيتم.

له

له

له

له

دەخوئىنمەۋە.

كۆمپيوتەر

پەرى مامۆستاي كۆمپيوتەرە.
كۆمپيوتەر ئامپىرىكى بەسودە.
مامۆستا پەرى، يارمەتى ئەژى دەدات.

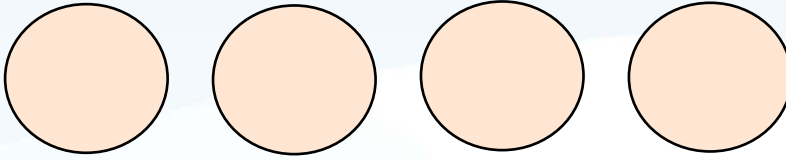
دەنوسمەۋە.

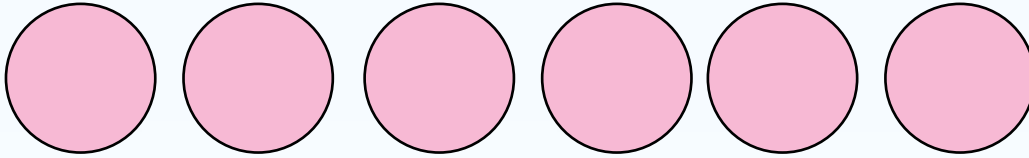
مامۆستا پەرى يارمەتى ئەژى دەدات.

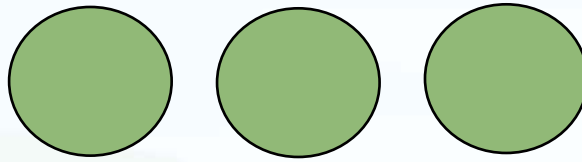
وشەكان ھەلدەوھ شېنمەوھ.

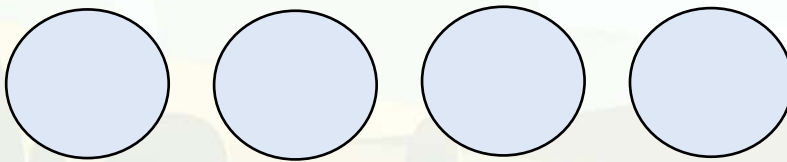
ئەسپ

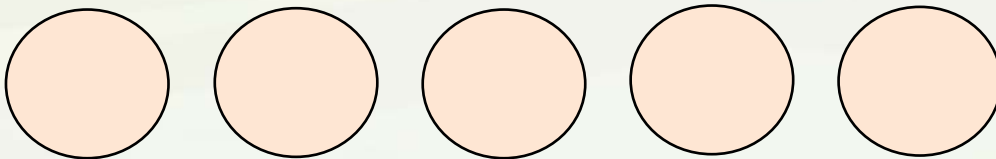
پەرژىن

تۆپ

كەپر

پاپۆر

بینه و بلی.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌ی ده‌نگی / گ‌گ / یان تێدایه‌ ره‌نگ‌ده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

سه گ سه (گ گ)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (گ گ) ی تیدایه، به چه ماوه یه ک ده ورده ده م.

قه د

گه لآ

گول

ره گ

(گ گ) ده خمه ناو چه ماوه یه ک.

می رگ

گه رمیان

پی رس

بابه گورگور

ده لیم.

گ گ گ گ

بی رخته وه

ب ب ن ن ت ت پ پ ک ک س س
ش ش ی ی ح ح گ گ

ئافه رین

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، دهنوسمه وه.

سه گ سه گ سه گ سه گ

گ گ گ گ

گ گ گ گ

گا

گا

گا

گه

گورگ

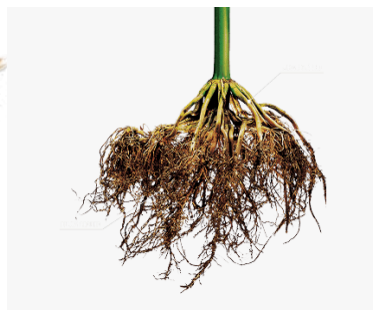
ناوى وپنهكان ده ليم، پيتى (گ گ) دهنوسم، ده خوینمه وه.

ئا. سردان

ه. نم

په

(گ گ) ده دوزمه وه، ده ورده ده م.

چالاکى (۴)

برگه کان دهنوسم، دهخوینمه وه.

نم

گه

گه نم

ئاگر

که رویشک

زوو

ئاره زوو

چالاکى (۵)

دهخوینمه وه، پیته کان دهنوسم.

گه زؤ

گیا

گوئز

گیزه ر

گه زؤ

که رویشک ئاره زووی گیزه ر دهکات.

مه ر ئاره زووی گیا دهکات.

سموره ئاره زووی گويز دهکات.

منیش ئاره زووی گه زؤ دهکه م.

گفتوگۆ ده که یین:

١- سهگ ئاره زووی چی دهکات؟

٢- نه سپ ئاره زووی چی دهکات؟

٣- کۆتر ئاره زووی چی دهکات؟

دەخوینمەو، دەنوسمەو.

دەکات؟

۱- کەرویشک ئارەزووی

دەکات؟

۲- مەر ئارەزووی

دەکات؟

۳- سمۆرە ئارەزووی

غہزل، ھہلبہستہ
 شہمالکا دہستہ
 زمانئ کوردی
 بہیتا فہقی یہ
 دہنگئ خانی یہ
 زمانئ کوردی
 شووری بارزانہ
 نوورا ئہرشانہ
 زمانئ کوردی
 مہرتالا مہ یہ
 دہست پئشمہرگہ یہ
 زمانئ کوردی

زمانئ کوردی

ب سیّر و سوپہ
 جہواھر، دورہ
 زمانئ کوردی
 ب خہمل، پھوشہ
 شرین و خوہشہ
 زمانئ کوردی
 ب نہخش، ئاوازه
 لہتیف و نازہ
 زمانئ کوردی

ببینه و بَلِّغ.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی ده‌نگی / ف/ یا ن تێدایه ره‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

که ف که ف (ف ف)

ناوی وینه کان ده لئیم.

تهم وشه یه ی (ف ف) ی تیډایه، به چه ماوه یه ک ده ورده دم.

فرۆکه

دهف

فرفرۆکه

کۆلاره

(ف ف) دمخه مه ناو چه ماوه یه ک.

ماش

کفته

ماف

مافور

ده لئیم.

ف ف ف ف

بیرخسته وه

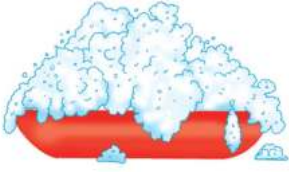

د ر و پ و ن ک پ
ئ گ ف ف

بژی

پیتی (ف ف) دەنوسم:

ف

ف

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، ده نوسمه وه.

که شنب که شنب که شنب که شنب

که شنب که شنب که شنب که شنب

که شنب که شنب که شنب که شنب

ف

فا

فاه

فاهه

ماف

من مندالم مافم هه یه.

چالاکى (۲)

ناوى وپنهكان ده ليم، پيتى (ف ف) دنوسم، ده خوینمه وه.

ده ...

ما ... ور

انوس ...

چالاکى (۳)

ده خوینمه وه، وشه وهک يه که کان په نگده که م.

به فر	به فرين	حه فت	سه فين	ما فور
فرۆکه	فانوس	لافاو	فرۆکه	سه فين
ما ف	فرۆکه	ده فته ر	به فر	ما ف

چالاکى (٤)

ناوى پرنه گه كان دهنوسم، ده خوینمه وه.

چالاکى (٥)

ببینه، بلّی.

چالاکى (٦)

ببینه، بلی.

دهخوینمه وه.

فرۆكه

سه فین سه یرکه.

ئه وه فرۆكه ی کوردستانه.

فرۆكه ی فریاکه وتنه.

رێکدهخه م، دهنوسمه وه. ، دهخوینمه وه.

کوردستانه، ئه وه، فرۆكه ی

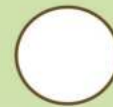
بینه و بلخ.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ئەم وینه‌ی ده‌نگی (ل ل) ی تیدایه، په‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

مه ل مه ل (ل ل)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (ل ل) ی تیدایه، به چه ماوه یه ک ده ورده دم.

بولبول

چۆله که

قه ل

کونده په پو

ده خه مه ناو چه ماوه یه ک.

کلیل

ده رگا

کوله که

لۆبیا

ده لیم.

ل ل ل ل

بیرخسته وه

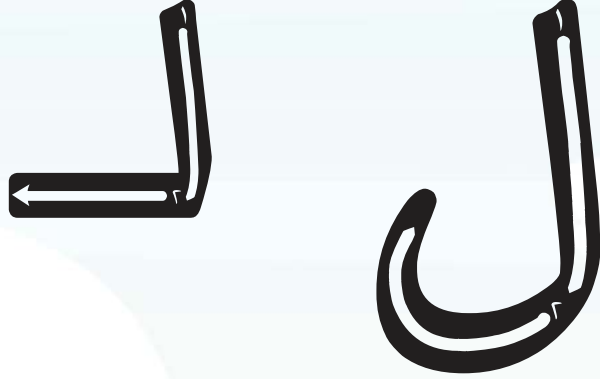
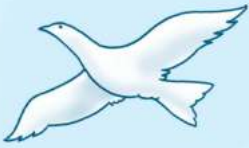
ا د ر ه و ی ی
س س ف ف ل ل

بژی

چالاکى (۱)

پیتى (ل ل) دەنوسم:

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، ده نوسمه وه.

مه ل مه ل مه ل مه ل

ل ل ل ل

ل ل ل ل

ل

ل

لا

له

پۆل

چالاکى (۲)

ناوى ويىنه كان ده ليم، پيتى (ل ل) ده نوسم، ده خوينمه وه.

...م

...او... او

...ۆكه

چالاکى (۳)

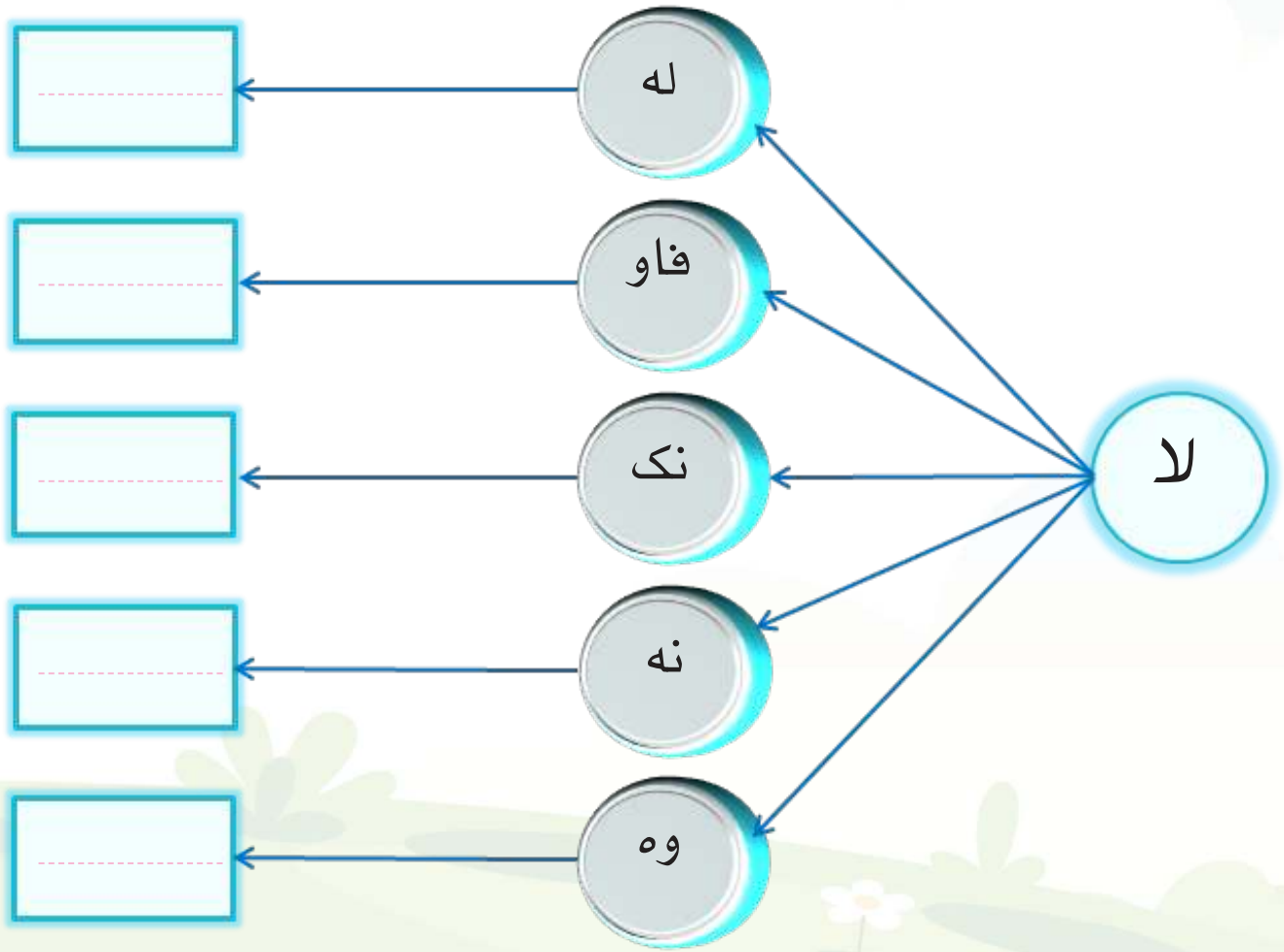
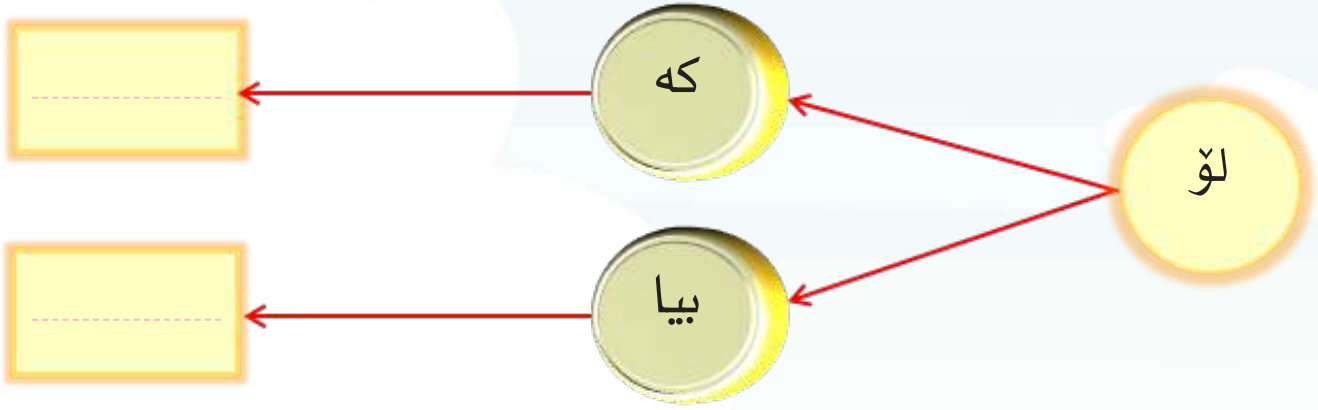
ده خوينمه وه، وشه وهك يه كه كان ره ننگده كه م.

لۆكه	لۆبيا	مهل	لۆكه	مهله
له رين	كوله كه	لافاو	لانه	لۆر
كوله كه	په پوله	مهل	لۆبيا	لانك

وشه دروست ده که م، ده نوسم، ده خوینمه وه.

دەخوئىنمەو، دەنوسمەو.

۱- لۆكە وەك بەفر سېيە.

۲- لە بارانى زۆر لافاۋ پەيدا دەيىت.

۳- كولهكە و لۆيا بەسودن.

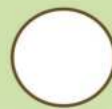
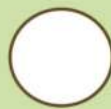

درویش خان
 درویش خان (۱۲۵۴ - ۱۳۱۲) از بزرگان و سران مشهور و با نفوذ و توانمندی در زمان قاجاریان و پهلوی بود. وی در زمان قاجاریان در دربار ناصرالدین شاه قاجار و در زمان پهلوی در دربار رضاشاه پهلوی حضور داشت. وی در زمان پهلوی در دربار رضاشاه پهلوی حضور داشت. وی در زمان پهلوی در دربار رضاشاه پهلوی حضور داشت.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینانه‌ی دهنگی / اعما / یان تیدایه پهنگده‌که‌م.

جیاکردنه‌وه (پوته‌لکردن)

قانع قان ع (ع ع)

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

ئه‌م وشه‌یه‌ی (ع ع) ی تئدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌ورده‌ده‌م.

باعه‌دری

تأمیدی

عه‌نکاوه

عه‌فرین

(ع ع) ده‌خمه‌ه ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

نه‌عناع

شاعیر

شاعر

دیوان

ده‌لیم.

ع ع

ع ع

بیرخسته‌وه

ف ل پ ک ن ر
و وو ع ع

هه‌ربزی

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، دهنوسمه وه.

قانع

قانع

قانع

قانع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

نه عناع

کتیبه کانی خۆم پاکو خاوین پاده گرم.

چالاکى (۲)

ناوى وئنه كان ده ليم، دنوسم، ده خوئنه وه.

قان.....

نه...نا....

ود.....

چالاکى (۳)

پيته خوئندراوه كان ره ننگه كه م.

ج	ى	م	ط	ل	ر	د
ق	چ	پ	خ	ز	قا	ط
ا	ظ	خ	قا	و	قا	ل
ع	م	چ	ق	قا	ر	كا

بینه، بَلّ.

دهخوینمه وه.

شيعر

پهوا: راز وه ره، شيعره که نه زبه ر بکه ين.

راز: کامه شيعر؟

پهوا: شيعره که ی مامؤستا قانع پي گوتين.

راز: شيعری (نه ورؤز)؟!

پهوا: ئافه رين! ده ی زوو به وه ره.

رېکده خه م، ده نوسمه وه.

(نه زبه ر، شيعره که، بکه ين)

(مامؤستا، شيعره که ی، قانع، پي گوتين)

بهار

زستان نه ما بهار هات
خۆشی بۆ گوند و شار هات
بولبول گهیی به مرادی
دهخوینی به ئازادی
پهپوله له چل بۆ چل
دهچن بۆ سهیرانی گول
جوانه ئهم چیا و دهشته
کوردستان وهک بهههشته

ههزار

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌ی ده‌نگی /هـ/ یان تیدایه‌ی رهنگده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

به ه ره (ه)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (ه) ی تیدایه، به چه ماوه یه ک ده ورده ده م.

شه هین

توتی

هه ویرده

هه لو

ده خه مه ناو چه ماوه یه ک.

مه هاباد

هه ورامان

هه له بجه

کویه

ده لیم.

ه

ه

ه

ه

بیر خسته وه

ش	ل	م	ش	ک	ف
ع	ل	ل	گ	ه	

ئافه رین

تۆخده كه مه وه، ده خوینمه وه، دهنوسمه وه.

به هره به هره به هره به هره

ه

ها

مه

كاهوو

هونهر

به هي

ناوى ويٜنه كان ده ليم، ده نوسم، ده خوينمه وه.

كا... وو

هولير...

د... ووك

ه نار...

چالاکى (۳)

برگه كان ليكده دم، دنوسم، دهخوينمه وه.

	←	زىش	وه
	←	وين	ها
	←	له	با

چالاکى (۴)

ئەم وشانە پۆلین دەكەم.

(هەرمى، هەلوژە، هەورامان، هيران، بهى، هەكارى، هەنار، دهۆك)

ميوه	شوین
	
	
	
	
	

يارى

دەخوئىنمەوہ.

- مامۆستای وەرزش هاتە پۆل و پوژباشى کرد و گوتى:
- مندالان، ئەم وانەيە وەرزشمان هەيە.
 - مندالان بەيەك دەنگ:
 - هئى... هئى... هئى...؟! وەرزش!
 - مامۆستا گوتى:
 - دەى زوو بىنە سى گروپ؛
 - گروپى تۆپتۆپىن، بالە و پەتپەتەين.

پىكدەخەم، دەنوسمەوہ. دەخوئىنمەوہ.

(پۆل، مامۆستای، هاتە، وەرزش)

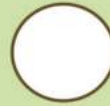
(هەيە، وەرزشمان، وانەيە)

ببینه و بَلّی.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌ی ده‌نگی /لّ/ یان تیدایه پهن‌گده‌که‌م.

جياکردنه وه (پوته لکردن)

دههۆل دههۆل (ل ل)

ناوی وینه کان ده لیم.

تەم وشه یه ی (ل ل) ی تیدایه، به چه ماوه یه ک ده ورده ده م.

گیتار

باله بان

شمشال

دههۆل

ده خه مه ناو چه ماوه یه ک.

هه لاله

سههۆل

شاخ

هه لگورد

ده لیم.

ل ل ل ل

بیرخسته وه

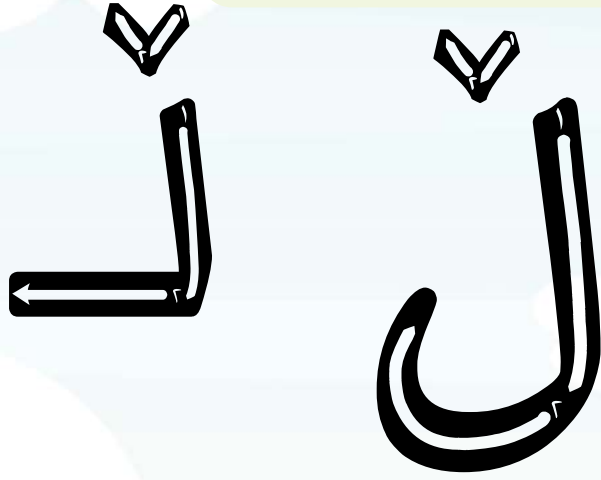
و ی و م ش ف ر
گ ع ل ل

بژی

چالاکى (۱)

پىتى (ل ل) دەنوسم:

تۆخده كه مه وه، ده خوینمه وه، دەنوسمه وه.

دەھۆل دەھۆل دەھۆل دەھۆل
ل ل ل ل
ل ل ل ل

ل
ل
ل
ل
گۆل

چالاکى (۲)

ناوى ويٲنه كان ده ليم، دنوسم، ده خوينمه وه.

چالاکى (۳)

ده خوينمه وه، وشه وهك يه كه كان ره نكده كه م.

دؤل	ئالا	مال	دل	شه مال
بال	گول	ئالا	مندال	گولاو
شه مال	بالنده	سال	گول	بالنده

چالاکى (۴)

برگه کان لیكده دەم، دەنوسم، دەخوینمه وه.

.....

مال

شه

.....

ژهل

ئا

.....

تان

رس

دا

.....

ده

لئا

با

چالاکى (۵)

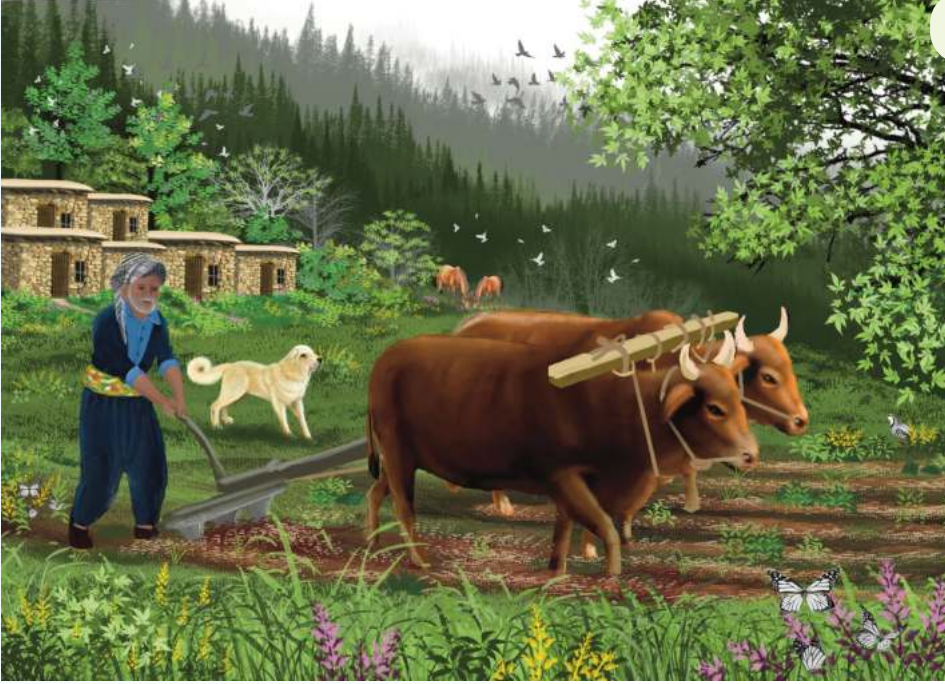

ئه م وشانه پۆلین ده كه م.

(راديو، ترى، ليمو، فرن، پانكه، ترۆزى، شوتى، ئوتوو)

ميوه	ئامير
.....
.....
.....
.....

ببینه، بلّی.

ده خوینمه وه.

دارستان

دارستان پرّه له بالّنده،
پرّه له گیاندار و ئاژهلّ.
دارستانه که له نزیک دّیه که ی مام شه مالّه.

ده نوسمه وه.

دارستان پرّه له بالّنده.

دارستانه که له نزیک دّیه که ی مام شه مالّه.

بینه و بلّ.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئه‌م وینه‌نه‌ی ده‌نگی / ق/ا/ یان تیدایه ره‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

بۆق بۆق ق (ق ق)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (ق ق) ی تیډایه، به چه ماوه یه ک ده ورده دم.

باسوق

سماق

قاپ

مه نجه ل

ده خه مه ناو چه ماوه یه ک.

پاقله

سلق

باوی

قه زوان

ده لیم.

ق ق ق ق

بیرخسته وه

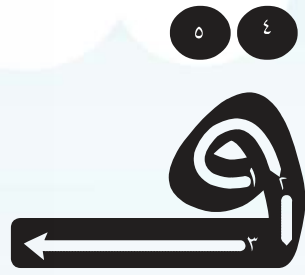
ئ ی ف ف ل ل ح ح ع ع
ن ن ت ت ق ق

بژی

چالاکى (۱)

پیتى (ق ق) دەنوسم:

تۆخده كه مه وه، ده خوینمه وه، ده نوسمه وه.

بۆق

بۆق

بۆق

بۆق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

قا

قا

قه

ساق

ناوى وینه کان ده لیم، دنوسم، ده خوینمه وه.

پا... له

له... له

سلا...

ساز...

چالاکى (۳)

ئەم وشانە بە پىتتە تەواو دەكەم (ف، ق، ق) دەخوینمەو.

۱-....اپ

۲-....پۆكە

۳-....دە

۴-....وړ

۵-....هوزە

چالاکى (۴)

وشەكان بەیەكتر دەگەیهنم.

پەق

قەلەو

دیرین

پەنگاوپەنگ

قەلاى

نانى

قوماشى

مانگای

دەنگى ئەم گياندارانە دەلېم، ناوى گياندارەكان بەرامبەر دەنگەكانيان دادەنېم و دەخوینمەوه.

سەگ

گورگ

كەلەشیر

ئەسپ

قاز

كەو

بۆق

.....حیلەى

.....لورەى

.....قاسپەى

.....حەپەى

.....قىرەى

.....قىقەى

.....قووقەى

ببینه، بلی.

دهخوینمه وه.

بۆق

بۆق گیانداریکی وشکاوه کییه، به دریژایی وهرزی زستان له شوینی شیدار دهنوویت، له بهاردا دیته دهره وه و له ناو ئاودا مه له دهکات، له وشکایی باز ده دات. به زمانه دریژه که ی میشله دهگریت و قوتی ده دات.

دهنوسمه وه.

بۆق گیانداریکی وشکاوه کییه.

بۆق به زمانه دریژه که ی میشله قوت ده دات.

نه ورۆزه مه ستم

نه ورۆزه مه ستم به نه غمه ی بولبول
مه ستم به عه تری وه نه وشه و سونبول
شادم به هاژه ی روبری به فرین
سوورم به شلپه ی شه پۆلی زیوین
نه ورۆز

نه ورۆز

جه ژنی نه ورۆزتان پیروۆز

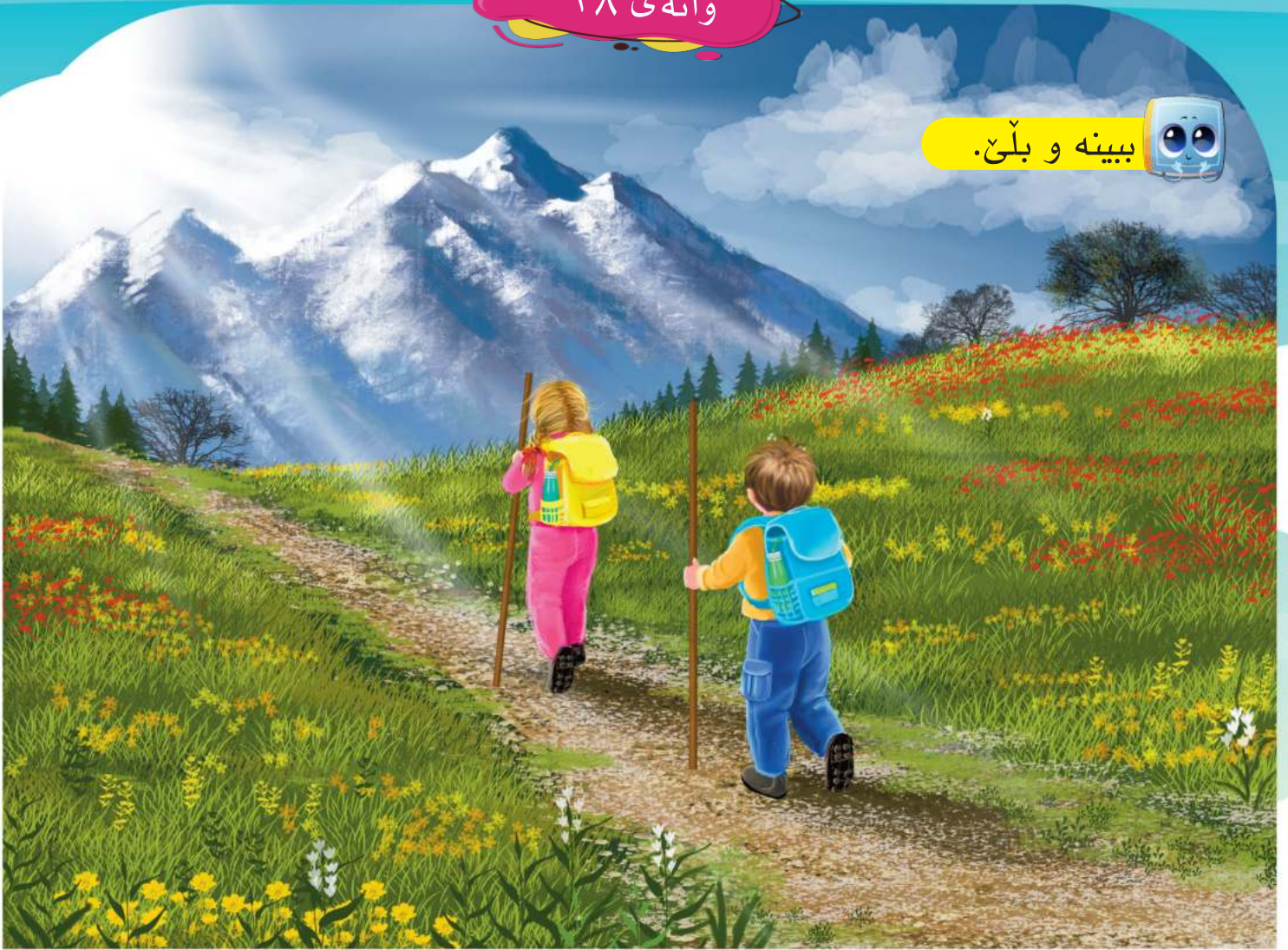
که ریم شاره زا

باخچه‌ی گیانداران:

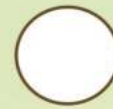
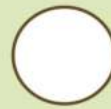
بینه و بلّ.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌ی ده‌نگی /خخا/ یان تیدایه‌ی ره‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه‌وه (پوته‌لکردن)

شاخ شاخ (خ خ)

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

ئه‌م وشه‌یه‌ی (خ خ) ی تیدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌ورده‌ده‌م.

خرخال

بازن

خه‌ناوکه

میخه‌ک

(خ خ) ده‌خه‌مه ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

مه‌شخه‌ل به‌رخ گیا دره‌خت

ده‌لیم.

خ خ

بیرخسته‌وه

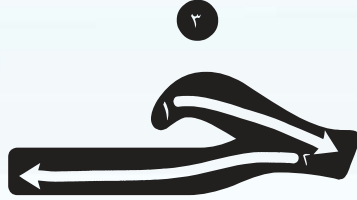
د ی ف ف ش م ک ک ع
ه ا خ خ

ئافه‌رین

چالاکى (۱)

پىتى (خ خ) دەنوسم:

تۆخده كه مه وه، ده خوینمه وه، ده نوسمه وه.

شاخ شاخ شاخ شاخ
خ خ خ خ
خ خ خ خ

خ

خ

خا

خه

پۆخ

ناوى ويٺه كان ده ليم، ده نوسم، ده خوينمه وه.

ميٺه ك

به ر

ٺو

انوو

هه لده وه شينمه وه

خه نده

قوتابخانه

خانه قين

پيکده هيئمه وه

د ه خا و م

خا و ر م ا

د ه خا و م له و ه

چالاکى (٤)

نیشانهى (✓) راست داده نئیم.

دهخۆم

دهخۆم

دهخۆم

دهخۆم

دهخۆمهوه

دهخۆمهوه

دهخۆمهوه

دهخۆمهوه

چالاکى (٥)

ئهمانه چى دهكهن؟ (دهخشيت، دهشوات، دهخوينتتهوه)

مارهكه.....

كتيب.....

خوى.....

خانه قین

خانه قین شاریکی کوردستانه و نهوت و خورمای زۆره. خه نده قوتابییه، خه لکی خانه قینه. له قوتابخانه ی دیلان ده خوینیت و زۆر هه ز له خویندنه وه ی کوردی ده کات. مامۆستاکه ی ناوی ئاواته. گفتوگۆ:

- ١- خانه قین چی لییه؟
- ٢- خه نده خه لکی کوئییه؟
- ٣- ناوی قوتابخانه که ی چییه؟
- ٤- خه نده هه ز له بابته تی چی ده کات؟
- ٥- مامۆستای خه نده ناوی چییه؟

رېځده خه مه وه، ده نوسمه وه، ده خوینمه وه.

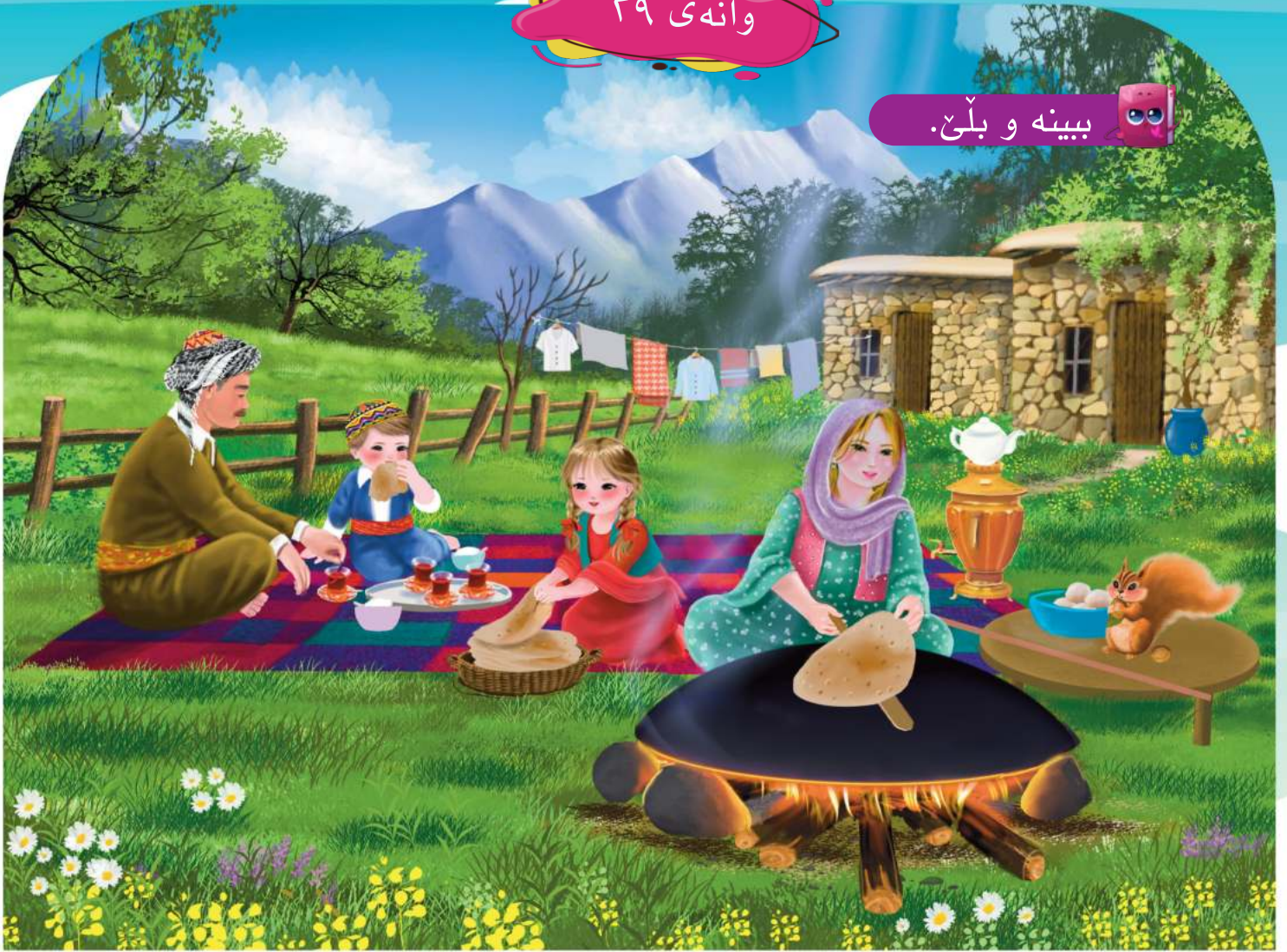

شاريکى، خانه قين، کوردستانه

خانه قين

خویندنه وهى، خه نده، هه ز، له، ده کات، کوردى

خه نده

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ته‌م وینه‌نه‌ی ده‌نگی / اج‌جا / یان تیدایه ره‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

ساج سا ج (ج ج)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (ج ج) ی تیدایه، به چه ماوه یه ک ده ورده ده م.

جاجم

جه مه دانی

کراس

جانتا

(ج ج) ده خمه ناو چه ماوه یه ک.

برنج

جو

په نجه

ده ست

ده لیم.

ج ج

ج ج

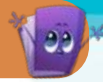
بیرخته وه

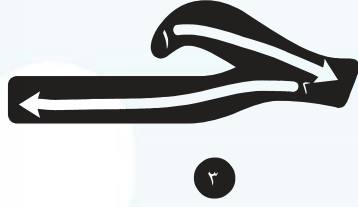
ئا گ س فف پ ژ ز
خ ت ج ج

ده ستخوش

چالاکى (۱)

پیتی (ج ج) دهنوسم:

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، دهنوسمه وه.

ساج

ساج

ساج

ساج

ج

ج

ج

ج

چ

چ

چ

چ

ج

ج

ج

ج

پینج

ولاته که ی خۆم خۆشده ویت.

چالاکى (۲)

ببینه، بلى، رسته بۆ ئەم وینەیه
، دەنوسم، دەخوینمەو.

چالاکى (۳)

پېچەوانەکان بەیەکتەر دەگەیهنم.

نزم

تەسک

کۆن

کەم

کورت

نوی

بەرز

دریژ

بەرىن

زۆر

چالاکى (۴)

ئەم پىتانە لىككە دەم، وشەكان دەنوسم، بېرگە دەكەم.

ج	ا	ن	ا	ن	ا		
پ	ا	ن	ج	ا			
ج	و	ج	ا	ل	ا		

چالاکى (۵)

وشەى جياواز لەناو خانەکاندا نیشانە دەکەم.

برنج جۆ کونجى گەنم بزمار

لەق لەق فيل قاز هەلۆ مريشک

يەک پينج خانوو يازدە بيست

قەلەم جاننا قەلەم تاش پۆليس راستە

جوجه له كان

وشه كان له شوينى گونجاو داده نييم (جيك جيك جيك، جو، جوجه له كان) و
ده خوئمه وه:

..... تووك نهرم و زهردن، به دوای دايكه مريشكدا ده پرون و

..... ده كهن، به دهنوكيان ورده ده خون.

ده نوسمه وه.

بینه و بلّی.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ته‌م وینه‌نه‌ی ده‌نگی / اغ‌ا / یان تیدایه ره‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه‌وه (پوته‌لکردن)

باغ با غ (غ غ)

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

ته‌م وشه‌یه‌ی (غ غ) ی تیدایه، به چه‌ماوه‌یه‌ک ده‌ورده‌دم.

قه‌لغان

غاردان

لغاو

زین

(غ غ) دمخه‌مه ناو چه‌ماوه‌یه‌ک.

شار

مه‌راغه

نه‌غده

قه‌ره‌چو‌غ

ده‌لیم.

غ غ

بیرخسته‌وه

د ر ا ه ز و پ و

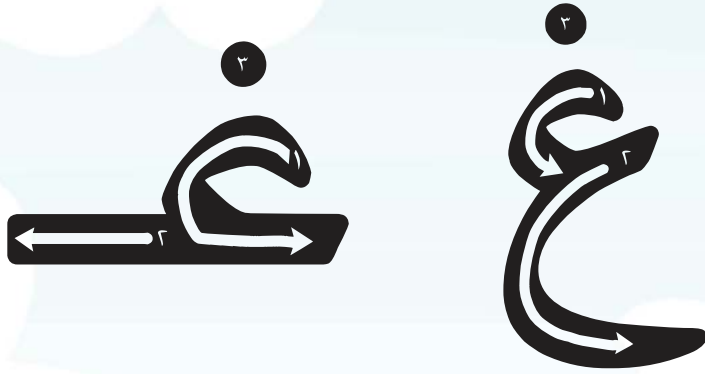
وو ج ج ی ی غ غ

بژی

چالاکى (۱)

پیتى (غ غ) دەنوسم:

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، ده نوسمه وه.

باغ
باغ
باغ

باغ
باغ
باغ

باغ
باغ
باغ

باغ
باغ
باغ

غ

غ

غا

غه

قه رده داغ

هه همیشه خزمه تی ولاته که م ده که م.

چالاکى (۲)

بيينه، بلى، رسته بۆ ئەم ويئەيه، دەنوسم، دەخوئىنمەوہ.

چالاکى (۳)

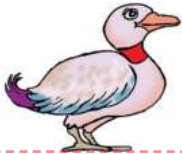
لاسايى دەنگى ئەم گياندارانە دەكەمەوہ و ناويان دەنوسم.

ك

ق

ك

ك

دەخوینمەو، نیشانەى (✓) یان (x) دادەنئیم.

قەیماغ

راز بەیانئیان شیر و نان و قەیماغ دەخوات،
قەیماغ لە شیرى گامئش دروست دەکرئت،
بەرهمەکانى شیر بۆ گەشەى لەش پئویستن.

- راز نیوهرۆ شیر و نان و قەیماغ دەخوات.

- قەیماغ لە برنج دروست دەکرئت.

- بەرهمەکانى شیر بۆ گەشەى لەش پئویستن.

دهخوینمهوه، دنوسمهوه.

غوریللا له دارستان دهژیت.

سوارهکان غارغارین دهکهن.

ئافهرین

بینه و بَلّ.

مروّف

	مروّف
	گفه گف
	هه تاف
	ئيواره
	شهف

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ئەم وینه‌ی ده‌نگی /**ف**/ یان تیدایه پهن‌گه‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

مرؤف مرؤ ف (ف ف)

ناوی وینه کان ده لیم.

ئه م وشه یه ی (ف ف) ی تیډایه، به چه ماوه یه ک ده ورده ده م.

ئیواره

شه ف

هه تاف

گقه گف

(ف ف) ده خمه ناو چه ماوه یه ک.

لاقه

ششان

ئاقیستا

فینک

ده لیم.

ف ف

ف ف

بیرخسته وه

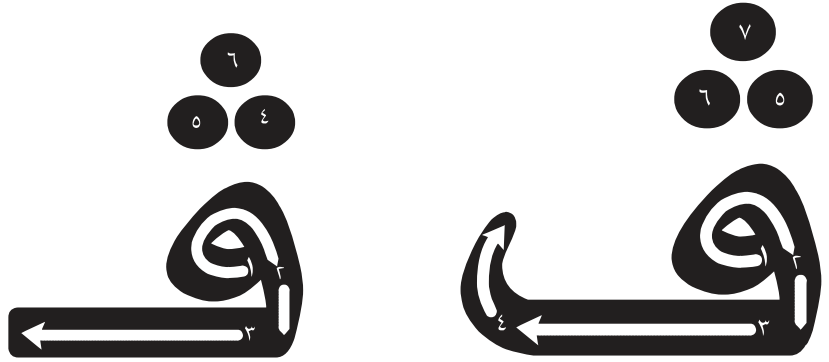

ژ س س ئ ن ف ئ ی ب ب ش
ش گ گ م م ت ت ک ک ف ف

هه ربزی

پیتى (ف ف) دەنوسم:

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، ده نوسمه وه.

مرؤف: مرؤف: مرؤف: مرؤف:

ف: ف: ف: ف:

ف: ف: ف: ف:

ف

ف

فا

فه

هه یف

پاکو خاوینى شاره که م ده پار یزم.

چالاکى (۲)

ببینه، بلی، لهم وینه یه رسته یه ک دروستده که م، دنوسم، ده خوینمه وه.

چالاکى (۳)

شیوه ی دیکه ی ئەم پیتانه دنوسم.

ی	پ	ف	ف	ل	ل
ق		ا	ا	ق	ق
ت		ک	ک	خ	خ
م		ن	ن	ج	ج
ت		ب	ب	غ	غ

چالاکى (۴)

بۆشاييه كان به م وشانه پرده كه مه وه، ده خوینمه وه.

(ئاف، سۆلاف، ئەفه، هيقي)

۱- هاوینه هه وارێكى خوۆشه.

۲- برایی منه.

۳- هاقینى ا سار قه دخوین.

۴- مندالێكى ژیره.

چالاکى (۵)

ناوى ژماره كان ده نوسم.

۱۵

۵

۷

۸

۶

۲۰

ببینه، بلی.

ده خوینمه وه.

گفه گفی با

بهیانی زوو، راز له خه و پابوو. له پهنجه ره ی ژووره که ی سهیری
 ناو باغه که ی کرد، بین هه تاف دهرنه که وتوو و لق و پۆپی داره کان
 ده شه کی نه وه، که گوپی له گفه گفی بایه به هیژه که بوو، پایکرده لای په وای
 برای و ئامۆژگاری کرد؛ پۆشاک ی گهرم له بهر بکات، تاکو وهک ئه و جار ی
 هاوړپیکانم له سهرمانا نه خو ش نه که ویت. په واش زۆر سوپاسی کرد.

گفتوگۆ ده که بین، ده نوسمه وه.

هه تاف دهرنه که وتوو.

راز ئامۆژگاری په وای کرد.

بینه و بلخ.

ناوی وینه‌کان ده‌لیم.

بازنه‌ی ژیر ته‌م وینه‌نه‌ی ده‌نگی اچ‌چا یان تیدایه ره‌نگده‌که‌م.

جیاکردنه وه (پوته لکردن)

ورچ و ر چ (چ چ)

ناوی وینه کان ده لیم.

بهم وشه یه ی (چ چ) ی تپدایه، به چه ماوه یه ک ده ورده دم.

چیا

گورگ

چه قه ل

چه م

ده خه مه ناو چه ماوه یه ک.

چه ند؟ چو ن؟ گه چ خو ل

ده لیم.

چ چ

بیر خسته وه

ح پ گ ف ل ع

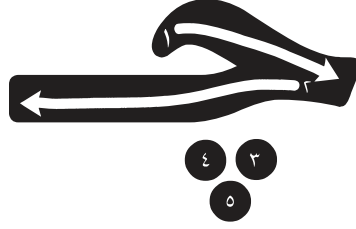
ه ل ه ق خ چ

بزی

چالاکى (۱)

پیتى (چ چ) دهنوسم:

تۆخده که مه وه، ده خوینمه وه، دهنوسمه وه.

ورچ

ورچ

ورچ

ورچ

چ

چ

چ

چ

چ

چ

چ

چ

چ

چ

چ

چ

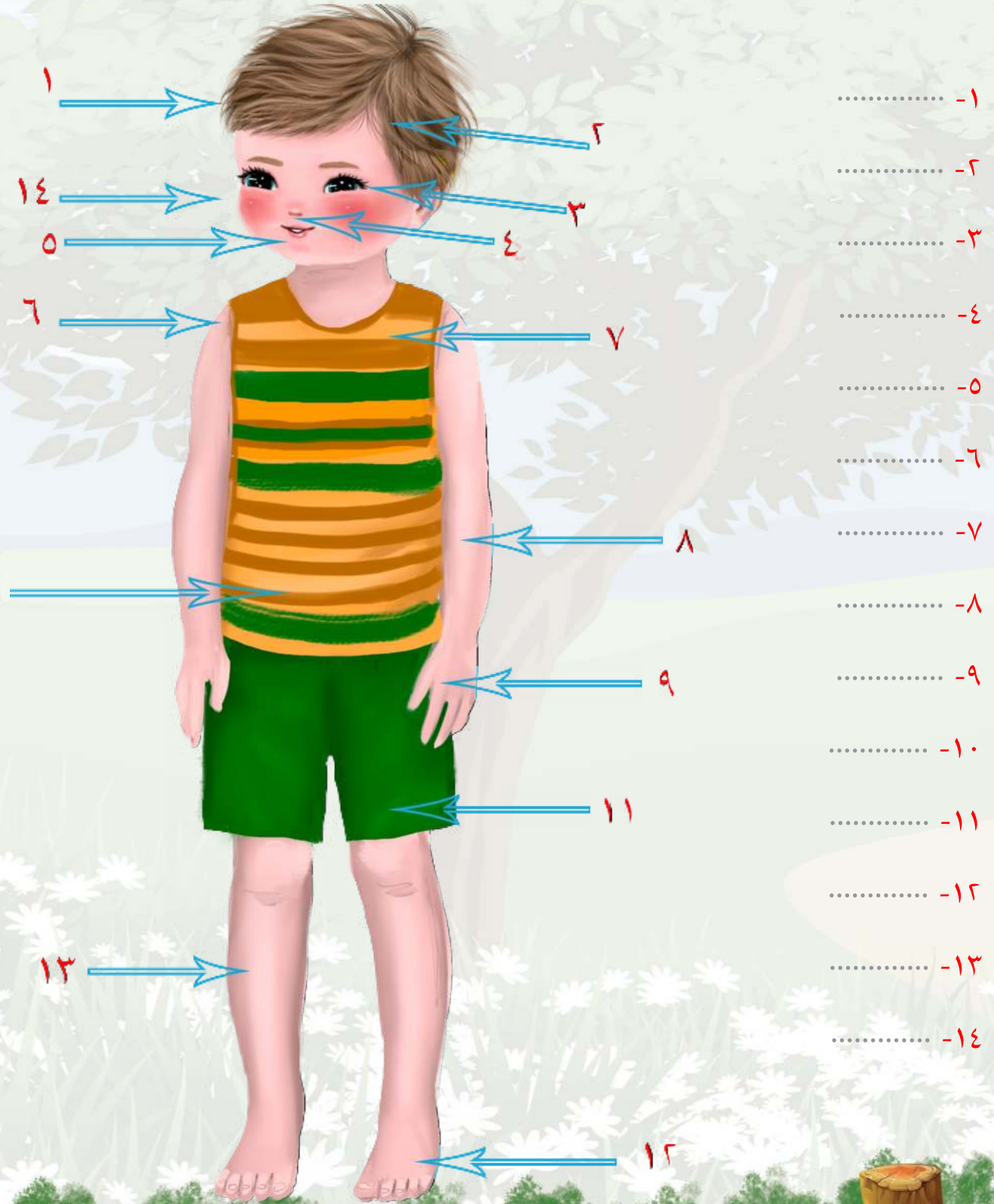
چ

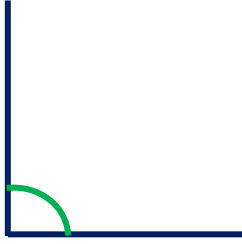

ناوى ئەندامانى لەش لە شوپى راست دادەنێم.

(مل، گۆی، چاو، برۆ، سک، باسک، دەست، قاچ، پى، لووت، دەم، پان، قژ، شان).

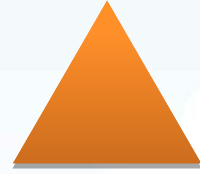

گوشه

نہستیره

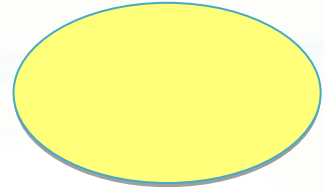
سيگوشه

راسته هيئل

خال

هيلاکهي

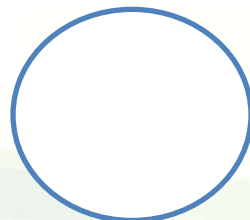
لاکيشه

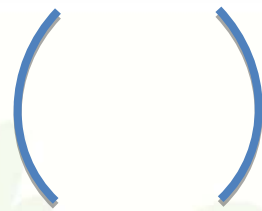
چوارگوشه

چه ماوه

بازنه

که وانه

دهخوینمه وه.

چاوشارکى

راز و پهوا و نهژی له ژیر دار چناریک یاری چاوشارکییان دهکرد. پهوا ویستی له پشت داریکدا خوئی بشاریته وه، سهیری کرد هیلانه ی چۆله که یهک له سهر داره که یه. خه ریک بوو بچیته سهر داره که بیچوووه چۆله که بگریت، بهلام راز و نهژی پییان گوت: ((پهوا گرتن و نازاردانی بالنده کاریکی پهسند نییه))، بویه پهوا له رهفتاره که ی پهشیمان بووه وه و وازی هیئا. دواتر هر سیکیان دهستیان به یاری چاوشارکى کرده وه و رۆژه که یان بهخۆشی به سهربرد.

گفتوگۆ ده که یین:

۱- یاری چاوشارکیت کردووه؟

۲- داری چنار چۆنه؟

۳- بالنده بیچوی خوئی له کوی دادنهیت؟

۴- بوچی نازاردانی بالنده کاریکی خراپه؟

پاز و رهوا و ئهژی یاری چاوشارکئیان ده کرد.

گرتن و ئازاردانی بالنده کاریکی په سند نییه.

رهوا له رهفتاره که ی په شیمان بووه وه.

باخچه که مان

خهون

شه و بهر له خهوتن، رهوا ددانه‌کانی شوشته.
 به ئارامی له نیو جیگا خهوت و کهوته خهویکی
 خوڤ، له خهونیدا: به‌هار بوو، سه‌وزه گیا
 دهرکه‌وتبوو، خووی و راز گوئیان چاندبوو؛
 گول پواوه، خونچه پشکوتوو،
 ههر گوله و شیوهی پیتیکی گرتوو!
 کاتج به‌ریز پیته‌کانیان لیکدایه‌وه،
 دیتیان (بژی کوردستان) نوسراوه.
 به‌یانی رهوا ئەم خهونه خوڤشی
 بو دایه و بابه گیرایه‌وه.

گفتوگو کردن:

۱- پهوا پيش خه وتن چي کرد؟

۲- له خه ونه که ي له سهر گوله کان چي نوسرابوو؟

۳- به ياني پهوا ته م خه ونه ي بو کي گي پرايه وه؟

چالاکي (۱)

ههر قوتاييه ک خه ونه ي خوشي خو ي بگير يته وه.

چالاکي (۲)

دهنوسمه وه.

پهوا ددانه کاني شوست.

پاز و پهوا گوليان چاندبوو.

وانه ۳۴

وهرزهگان

سال چوار وهرزی جوانن: بهار، هاوین، پایز، زستان.

مانگه کانی هاوین:
پوشپه، خهرمانان، گهلاویژ

مانگه کانی بهار:
نه ورۆز، گولان، جۆزهردان

مانگه کانی زستان:
به فرانبار، ریبهندان، په شه مه

مانگه کانی پایز:
په زبه، گهلا ریزان، سه رماوهز

چالاکى (۱)

ده خوینمه وه.

سال....

سال چوار وهرزى....

سال چوار وهرزى جوانن....

سال چوار وهرزى جوانن: بهار، هاوین، پایز، زستان

چالاکى (۲)

هه لده وشینمه وه.

گه لاویژ

سه رماوز

رپبه ندان

چالاکى (۳)

۱- ناوى مانگه كانى بهار ده ليم، دنوسم.

۲- ناوى مانگه كانى هاوین ده ليم، دنوسم.

۳- ناوى مانگه كانى پایز ده ليم، دنوسم.

۴- ناوى مانگه كانى زستان ده ليم، دنوسم.

چالاکى (۴)

ئەم بۆشایبانه پرده که مه وه، ده خوینمه وه.

۱- ترى له وهرزى پیده گات.

۲- هه نار له وهرزى پیده گات.

۳- گول و گولزار له وهرزى زور ده بن.

۴- به فر له وهرزى ده که ویت.

وانه‌ی ۳۵

پشووی هاوین

هاورپیکانم ده‌زانن چۆن پشووی هاوین به‌سه‌رده‌به‌م؟
دوای دلخۆش بوونم به‌ده‌رچوون،
برپارم داوه، سود له‌پشووه‌که‌وه‌ربگرم، کاته‌کانم دابه‌ش بکه‌م:
له‌گه‌ل هاورپیکانم یاری ده‌که‌م، گۆقاری منداڵان ده‌خوینمه‌وه،
سه‌یری به‌رنامه‌ی منداڵان ده‌که‌م. به‌شداریی خولی هاوینه‌ده‌که‌م.
به‌م شیوه‌یه‌ پشووی هاوین به‌سه‌رده‌به‌م.

چالاکى (۱)

گفتوگۆدەكەين.

- ۱- ھەز لە چ بەرنامەيەكى مندالان دەكەيت؟
- ۲- يارى لە گەل ھاورپكانت دەكەيت؟
- ۳- ھەز لە چ ياريەك دەكەيت؟
- ۴- كۆمپيوتر سۇدى چيە؟
- ۵- كى چيروكى مندالانت بۆ دەخويناھەو؟

چالاکى (۲)

دەخويناھەو.

من....

من سەيرى....

من سەيرى بەرنامەى....

من سەيرى بەرنامەى مندالان....

من سەيرى بەرنامەى مندالان دەكەم.

چالاکى (۳)

هەلەوه شىنمەوه.

يارى

هاوين

گوڤار

چالاکى (۴)

دەنوسمەوه.

۱- من له گەل ھاوړيکانم يارى ده کهم.

۲- من به شدارى خولى هاوينه ده کهم.

ئەم بۆشايپانە پردەكە مەو، دەخوینمەو.

- ۱- من پاكوخاوينىي شارەكەم
- ۲- من رېز لە ياسا.....
- ۳- من مندالم مافم
- ۴- من لەسەر ديوار
- ۵- من يارمەتى مروقى پير
- ۶- من كتيبه كانى خوم راده گرم.
- ۷- من يارمەتى دايبابم
- ۸- من شەو دەنوم، بەيانى لەخەو هەلدەستم.
- ۹- من زبىل و خاشاك سەر زەوى.
- ۱۰- من مروقى راستگوم

سمۆره

سمۆرهی پاک و جوان
ژیکه لهی دارستان
هاوریی گۆل و داران
دلخۆشی مندالان
ژیانه وهی نیشتمان
له نهمان و سوتان
وریای کهژ و کیوان
سمۆرهی پالهوان

نارینی کوردی

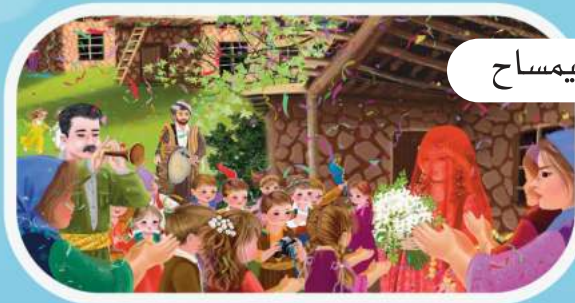

وشەكان دەخوینمەو، پیتەكان دەنوسمەو، دەنگەكان گۆدەكەم.

بیرخستنهو:

ئاش

تیمساح

سەگ

تۆپ

مەل

كەف

بەهرە

قانع

بۆق

دەھۆل

ساج

شاخ

مرؤف

باغ

ورچ

ئەلفیی کوردی

د راه زورپۆی یئ ن نژ
 ئ یب ب س س ووم م ت ت
 ک ک ح ح ش ش پ پ گ گ ف
 فل ل ع ع ه ه ل ل ق ق خ خ ج
 ج غ غ ف ف چ چ

فهره نگوک

فهره نگوک بۆ مامۆستا

: بهرف (ژ)، وهفر (گ)، وهروه (گ)، بهور(ن)، وهرف (خ)، وهفر (خ)
: تهپۆلکه (ن)، گر (ژ)، تهپ (گ، خ، ن)
: سهیوان (ن)، سیوان (ژ)
: جاده (ن، ژ)
: بهق (ژ)، قورباقه (ن)، قورپاویکه (ن)، قرواق (ن)، قرواقی (گ)، قورپاوق (ن)
: کولاف (ژ)، تهقله (ن)، تهقیله (ن)، تهقیلی (گ)، کوم (ژ)، کلاو (خ)
: زهلام (ن)، پیا (گ)، پیاگ (ن)
: ریواز (ن)، ریقاس (ژ)، ریواوی (گ)
: هرچ (ژ)، خرس (ن)، ههشه (گ)
: دۆت (ژ، خ)، کهنیشک (ن)، کیژ (ن)، کهچ (ژ)، کهنی (ن)، دویت (خ)، قیز (ژ)، دویت (خ)
: باوبهفر (ن)، بارۆقه (ژ)، بادهوه (ن)، کپیوه (گ)
: بای بههیز، هورهبا (ژ)
: ئامیریکه له شیوهی شمشالاً ئاوازی پیده ژهنری دهنگی زۆر دلگیر و غه مگینه.
: گۆقهند (ژ)، داوهت (ژ)، شایی (ن)، شههیان (ژ)، زهماونژه (گ)
: ستران (ژ)، گورانی (خ)
: گهمه (ن)، وازی (خ)، حه نهک (ژ)، کیلی (گ)
: شاخ (ن)، که ژ (ن)، کیو (ن، ژ)، کو (خ)، کهش (گ)
: بهیداخ (ن)، په رچهم (ن)
: شه (ن، ژ)، شانئ (خ)
: گوشواره (خ)، گوهار (ژ)، گۆشه واره (گ)، گۆشخاره (خ)
: نهینک (ژ)، عهینه (ژ)، خۆدیک (ژ)، گوزگی، گوزین
: جامه (خ)، جام (گ)، نهینۆک (ژ).

بهفر (ن)
گرد (ن)
چهتر (ن)
شه قام (ن)
بۆق (ن)
کلاو (ن)
پیاو (ن)
ریواس (ن)
ورچ (ن)
کچ (ن)
کپیوه (ن)
زریان (ن)
نهی (ن)
زه ماوهند (ن)
گۆرانی (ن)
یاری (ن)
چیا (ن، ژ)
ئالان (ن، ژ)
شانه (ن)
گواره (ن)
ئاوینه (ن)

برژۆل (ن)، موژیلانگ (ژ)، مژۆل (ن)، مژانگ (ن)	برژانگ (ن)
زرانی (ن)، چۆک (ن، ژ)، زهنگۆل (گ)، زانو (خ)	ئهژنۆ (ن)
پیژانگ (ژ)، پهچین (گ)، ههسار و کهلهکه بهرد و چهپهری دهوری باخ	پهژین (ن)
گوند (ژ)، ئاواپی (ن)، لادی (ن)	دی (ن)
کهلهباب (ن)، دیکل (ژ)، کهلهشیر (گ)	کهلهشیر (ن)
باسک (ژ)، بازو (خ)، نیوان شان و ئانیشک (قوره نیسک)	بازوو (ن)
په مبی (ژ)، په میگ (خ)	په موو
شاریکه له باکوری کوردستان	ماردین
شاریکه له رۆژئاوای کوردستان	قامیشلۆ
په ته (گ)، پارچه گوریس (ن)	پهت (ن)
کتک (ژ)، پشیک (ژ)، کته (گ)	پشيله (ن)
شیره مه نییه له گه زۆی سروشتی دروست ده کریت	گه زۆ (ن)
ناوی شاخیکه له دهقه ری دهۆک	پیرس
(ن، ژ): قالی (گ، خ، ن)، فه رش (ن)، مه حفیر (ژ)، مه حفور (ژ)	مافور
شاریکه له رۆژئاوای کوردستان	عه فرین
شاریکی باشوری کوردستانه	باعه دری
(ن): کوله فیه (ن)، که په واله (ن)	هه ویرده
(ن): رستک (ژ)، ملوانکه (ن)، ملهوانی (گ)، ملوانک (ن)، گهردانه (ن)	خه ناوکه
پاوانه (ن)	خرخال (ن، ژ)
داری سهوز	درهخت (ن)
خه تیر (ژ)، شوله چراو (گ)	مه شخه ل (ن)
تبل (ژ)، تلی (ژ)، ئهنگوشت (خ)، ئهنگوست (ن)، کلک (خ)، قامک (ن)	په نجه (ن)
سه رتویک (ژ)، شیریی کولادی گامیشه	قه یماغ (ن)

: مه تال (ن)، مه رتاج (ژ)، سپير (ن)
: شاريكي پوژهه لاتي كوردستانه
: شه ف (ژ)، شه وي (گ)
: كتيبي ئايني زه رده شت
: شوان (ن)، چوپو (گ)
: لالانه وه (ن)، پارانه وه (ن)، نزا (ژ.ن)، نه وه لاييبي (گ)

قه لغان (ن)
مه راغه
شه و (ن)
ئاقيستا
شمان (ژ)
لاقه (ژ)

ژ: کرمانجی ژوروو
ن: کرمانجی ناوه پراست
خ: کرمانجی خواروو
گ: گوران

ناوه پڕۆک

لاپه‌ره	بابه‌ت	ژ
۵-۳	بیرخستنه‌وه	۱
۱۱-۶	وانه‌ی ۱۸ پیتی (ح ح)	
۱۷-۱۲	وانه‌ی ۱۹ پیتی (ش ش)	
۲۵-۱۸	وانه‌ی ۲۰ پیتی (پ پ)	
۳۲-۲۶	وانه‌ی ۲۱ پیتی (گ گ)	۲
۳۳	زمانی کوردی (شیعر)	۳
۳۹-۳۴	وانه‌ی ۲۲ پیتی (ف ف)	۴
۴۵-۴۰	وانه‌ی ۲۳ پیتی (ل ل)	۵
۵۰-۴۶	وانه‌ی ۲۴ پیتی (ع ع)	۶
۵۱	به‌هار (شیعر)	۷
۵۷-۵۲	وانه‌ی ۲۵ پیتی (ه ه)	۸
۶۳-۵۸	وانه‌ی ۲۶ پیتی (ل ل)	۹
۷۰-۶۴	وانه‌ی ۲۷ پیتی (ق ق)	۱۰
۷۱	نه‌ورۆزه مه‌ستم (شیعر)	۱۱
۷۳-۷۲	باخچه‌ی گیانداران (سیناریۆ)	۱۲
۸۱-۷۴	وانه‌ی ۲۸ پیتی (خ خ)	۱۳
۸۷-۸۲	وانه‌ی ۲۹ پیتی (ج ج)	۱۴
۹۳-۸۸	وانه‌ی ۳۰ پیتی (غ غ)	۱۵
۹۹-۹۴	وانه‌ی ۳۱ پیتی (ف ف)	۱۶
۱۰۶-۱۰۰	وانه‌ی ۳۲ پیتی (چ چ)	۱۷
۱۰۷	باخچه‌که‌مان	۱۸
۱۰۹-۱۰۸	وانه‌ی ۳۳ (خه‌ون)	۱۹
۱۱۲-۱۱۰	وانه‌ی ۳۴ (وه‌رزه‌کان)	۲۰
۱۱۶-۱۱۳	وانه‌ی ۳۵ (پشووی هاوین)	۲۱
۱۱۷	سمۆره (شیعر)	۲۲
۱۱۹-۱۱۸	بیرخستنه‌وه و ئەلفیی کوردی	۲۳
۱۲۲-۱۲۰	فه‌ره‌نگۆک	۲۳
۱۲۳	ناوه‌پڕۆک	۲۴

